

muzeum technik ceramicznych
w kole

**Sprawozdanie
z działalności**

**Muzeum Technik Ceramicznych w Kole
za rok 2020**

I. LOKAL I WYPOSAŻENIE

W dniu 7. 11. 2006 r. Gmina Miejska Koło zgodnie z obowiązującymi przepisami, nieodpłatnie przekazała budynek znajdujący się w Kole przy ul. Michała Kajki 44 na własność Muzeum Technik Ceramicznych. W budynku tym znajdują się cztery sale wystawiennicze (jedna na pierwszym piętrze i trzy na parterze), pomieszczenie socjalne, dwa biura, toaleta, poddasze (pełniące funkcję magazynu) oraz piwnica.

Od 2015 r. muzeum wynajmuje od Gminy Miejskiej Koło salę na poddaszu ratusza przy ul. Stary Rynek 1 z przeznaczeniem na wystawę stałą kolskiego fajansu, pokrywając wszystkie koszty związane z ogrzewaniem, energią elektryczną itp.

Od 2019 r. muzeum jest właścicielem przekazanej przez Gminę Miejską Koło nieruchomości o obszarze 0,3189 ha zabudowanej budynkiem „Sejmiku” o powierzchni użytkowej 448,59 m² stanowiącym zabytek wpisany do rejestru zabytków, znajdującej się w Kole przy ul. Mickiewicza 27.

W ramach działań związanych z planowaną adaptacją budynku "Sejmiku" 21. 02. 2020 r. uzyskano uzgodnienie ze stanowiska konserwatorskiego przez Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków opracowanego projektu budowlanego przebudowy "Sejmiku", a 11. 03. 2020 r. pozwolenie na budowę wydane przez Wydział Architektury i Budownictwa Starostwa Powiatowego w Kole. 28. 10. 2020 r. muzeum złożyło do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego wnioski o udzielenie dotacji na dofinansowanie prac konserwatorskich i robót budowlanych w ramach realizacji I etapu adaptacji "Sejmiku" na cele ekspozycyjne Muzeum Technik Ceramicznych w Kole.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami w muzeum wykonano wszystkie przeglądy i aktualizacje znajdujących się sprzętów i działających urządzeń antywłamaniowych i przeciwpożarowych (kwartalne przeglądy systemu sygnalizacji pożaru). Dokonano przeglądu, i konserwacji sprzętu przeciwpożarowego. Wykonano, zgodnie z obowiązującymi przepisami pomiary instalacji elektrycznej i dokonano niezbędnego przeglądu instalacji gazowej i kominowej.

II. ZASOBY KADROWE

Muzeum zatrudniało w 2020 roku 4 osoby. Liczba etatów na dzień 31 grudnia 2020 r. wynosi 2,875. Dwie osoby zatrudnione są w niepełnym wymiarze czasu pracy.

III. WYSTAWIENICTWO

Muzeum czynne było od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 16.00, w soboty od 10.00 do 14.00 (sobota jest dniem bezpłatnego zwiedzania wystaw stałych – zgodnie z przepisami ustawy o muzeach). Informacje o nowych wystawach czasowych oraz przekazywane były placówkom oświatowym z terenu powiatu kolskiego. Ogłoszenia o aktualnie czynnych ekspozycjach ukazywały się również w prasie lokalnej jak również na stronach internetowych i profilach fb oraz w Telewizji Kablowej Spółdzielni Mieszkaniowej w Kole oraz Telewizji Wielkopolska. Plakaty informacyjne umieszczano w Starostwie Powiatowym w Kole, Urzędzie Miejskim w Kole, Powiatowej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Kole oraz na słupach ogłoszeniowych. Niestety z powodu uregulowań związanych z zapobieganiem rozprzestrzenianiu koronawirusa, okresy w których muzeum było zamknięte dla zwiedzających łącznie objęły w ciągu roku 2020 r. 4 miesiące: od 11.03. do 13. 05., od 29.08. do 07.09. oraz od 07.11. do 31.12.2020 r. Zapewniono bezpieczne warunki zwiedzania wprowadzając w muzeum wymagane zasady sanitarne.

W 2020 r. muzeum zorganizowało następujące ekspozycje:

WYSTAWA STAŁA:

FAJANS KOLSKI: FORMY, DEKORACJE, TECHNIKI ZDOBNICZE IMIENIA CZESŁAWA FREUDENREICHA

Na wystawie jest prezentowana ceramika wyprodukowana w kolskiej fabryce fajansu od początku jej istnienia w połowie XIX w. aż do końca XX w. Ekspozycja zawiera najbardziej charakterystyczne przykłady kolskich wyrobów fajansowych. Przedstawia przede wszystkim ceramikę produkowaną w okresie zarządzania fabryką przez rodzinę Freudenreichów – od 1842 r. do 1939 r., z czasów okupacji hitlerowskiej: 1939 – 1945 oraz powojennych. Oprócz eksponatów istotnym elementem wystawy są plansze prezentujące historię kolskiej ceramiki na tle dziejów miasta. Udostępnienie zwiedzającym stałej wystawy kolskiej ceramiki w sali na poddaszu ratusza jest wynikiem wieloletnich starań o doprowadzenie do powstania atrakcyjnej i interesującej dla widza ekspozycji spełniającej odpowiedni poziom merytoryczny prezentującej potencjał tkwiący w bogatych zbiorach Muzeum Techniki Ceramicznych w Kole. Wystawa cieszy się dużym zainteresowaniem zwiedzających i stanowi podstawę do realizowania w działalności muzeum wraz ze

zwiedzaniem wieży ratusza, zwłaszcza w ramach organizowanych w pierwsze niedziele miesiąca od maja do października przez Stowarzyszenie Przyjaciół Miasta Koła - Dni Otwartej Wieży i towarzyszącej jej stałej ekspozycji dawnych maszyn rolniczych produkowanych w kolskiej fabryce Michała Ostrowskiego ze zbiorów Piotra Śniegockiego, szerszego projektu będącego całościowym produktem turystycznym prezentującym dziedzictwo kulturowe miasta. Udostępnianie zwiedzającym stałej wystawy kolskiej ceramiki niewątpliwie przyczynia się do promocji muzeum i miasta poszerzając możliwości artystycznego i edukacyjnego oddziaływania placówki na społeczeństwo. Dzięki skutecznym działaniom promocyjno – informacyjnym oraz zapewnieniu kompetentnej i ciągłej (również w niedziele i święta) obsługi turystycznej i przewodnickiej stała ekspozycja kolskiej ceramiki cieszy się zainteresowaniem nie tylko mieszkańców Koła i okolic ale również innych miast.

WYSTAWY CZASOWE:

1. „Fajans kolski w dwudziestoleciu 1919 – 1939. W hołdzie Czesławowi i Krystynie Freudenreichom ” od 01.01.2020 r. do 31.01.2020 r.

Znany jako patriota, działacz społeczny, kulturalny i sportowy, człowiek oddany miastu i jego mieszkańcom. Jego pasje i zaangażowanie podzielała córka. W hołdzie dla nich Muzeum Technik Ceramicznych przygotowało wystawę "Fajans kolski w dwudziestoleciu 1919 - 1939". Mottem ekspozycji są słowa Czesława Freudenreicha - "być zawsze wiernym ojczyźnie i służyć jej, gdyby nawet miało kosztować to własne życie".

Najważniejsza w ich życiu była Fabryka Fajansu i Majoliki. Ojciec przejął ją jako wnuk założyciela Józefa Freudenreicha. Rozwinął, wprowadził nowe wzory i asortymenty. Córka pomagała w jej prowadzeniu, a z informacji prasowych wynika, że tuż przed wojną przejęła zarządzanie rodzinną firmą. Zaprezentowana na ekspozycji ceramika przedstawia się niezwykle interesująco. Możemy zobaczyć okazałe serwisy stołowe zdobione realistyczną dekoracją roślinną np. fiołków czy bratków. Oprócz talerzy, waz czy półmisek składają się z cukierniczek, czajników, dzbanków, kompotierek, salatek, puszek, sosjerek, kubłów do szampana czy mleczników. Są też wyroby w stylu podhalańskim. Tak bogate zróżnicowanie wzorów pozwalało na idealne dostosowanie do wymagań klientów, na zaspokojenie wszelkich potrzeb. Zarówno wiejskiej chałupy, ziemiańskiego dworu czy mieszczańskiego domu.

Wyroby kolskiej fabryki mógł też nabywać odbiorca o bardziej wyrobionym guście, bowiem w produkcji znalazły odzwierciedlenie najnowsze tendencje mody i osiągnięcia polskiej ceramiki artystycznej. Widzimy to wśród przyborów sanitarnych dekorowanych w estetyce art deco. Wykorzystano do tego wymagającą technikę stempla, gdzie poszczególne elementy wzoru wycięte są do odbicia na powierzchni naczynia. Metoda ta, pozornie prosta, wymagała precyzji i umiejętności komponowania większych całości z drobnych elementów. Najmniejsza niedokładność odbijała się na ostatecznym wyglądzie. O dobrym opanowaniu tego sposobu świadczy znajdujący się na wystawie komplet sanitarny ozdobiony ornamentem geometrycznym, komponowanym z kolorowych trójkątów, rombów i półkoli. Starano się poszukiwać piękna w funkcji przedmiotu użytkowego.

Jedną z najoryginalniejszych dekoracji okresu międzywojennego był wzór zaprojektowany przez najstarszą córkę Irenę Freudenreich – Janiszewską. Ukończyła ona w 1931 r. studia w Wyższej Szkole Dekoracyjnej w Brukseli i pracowała w malarni kolskiej fajansarni. Ma on charakter siatki oplatającej powierzchnię naczyń. Tworzą ją cienkie gałązki, z gęsto malowanymi listkami. Układ uzupełniają kwiaty wkomponowane w nitki sieci z prostymi płatkami i intensywnymi kolorami. Ekspozycjami bezpośrednio osobiście związanymi z Czesławem i Krystyną są talerze. Jeden jest dedykowany Czesławowi, a drugi sygnowany wyciskiem Lila nawiązującym do jej imienia Alina. - Napis na nim głosi: Komendantowi Straży Obywatelskiej Miasta Koła Panu Freudenreich na pamiątkę od Baonu Zapasowego Mińskiego Pułku Piechoty. Opatrzony jest podpisami kilkunastu oficerów tego oddziału na czele z jego dowódcą majorem Oziewiczem. Pośrodku znajduje się rysunek willi pobudowanej w 1912 r. przez Czesława Freudenreicha. Dar jest związany z wydarzeniami z czasów wojny z bolszewikami w 1920 r., kiedy został przez starostę Feliksa Wilskiego powołany na komendanta Straży Obywatelskiej, będącej formacją mającą zapewnić bezpieczeństwo wewnątrz kraju. Natomiast rezerwowy batalion mińskiego pułku piechoty stacjonował jesienią 1920 r. w Kole, a jego zakwaterowanie najprawdopodobniej zapewniał Czesław Freudenreich. Stąd podziękowanie w takiej formie od jego kadry oficerskiej – wyjaśnia kurator wystawy Piotr Śniegocki.

Zwiedzający wystawę zwracali uwagę na stosowane w prezentowanych wyrobach tradycyjne dekoracje, urozmaicane wprowadzanymi różnymi wariantami kompozycyjnymi i kolorystycznymi. Stosowano zarówno oprawy symetryczne jak i swobodne, aranżacje rozbudowane oraz pojedyncze motywy. Równie bogata jest kolorystyka wzorów: od skromnych, ograniczonych tonacji, poprzez zestawy jasnych, czystych barw do układów ciemnych i intensywnych. Kolska fabryka w pokazywanym na wystawie okresie to duży

zakład przemysłowy, produkujący dla masowego odbiorcy. Mamy w niej do czynienia z seryjną produkcją kierującą się prawami rynku. W latach trzydziestych wzrosło ogromnie zapotrzebowanie na kolski fajans, tak że towar był sprzedawany niemal od ręki, mimo szalonej konkurencji. Wyroby kolskie dzięki starannemu i estetycznemu wykonawstwu zdobyły nie tylko rynek krajowy, ale i zagraniczne. Liczyło się przede wszystkim zróżnicowanie oferty, umiejętność dostosowania do potrzeb klientów, wprowadzanie nowych wzorów i rozwiązań technologicznych przy zachowaniu wysokiej jakości.

2. „Chrystus Frasobliwy jako fenomen w sztuce polskiej. Ze zbiorów ks. Pawła Śmigła” od 10.02.2020 r. do 19.06.2020 r.

Była to pierwsza tego typu wystawa w Polsce. Pokazano na niej dzieła o tematyce Chrystusa Frasobliwego, nigdzie dotąd nie pokazywane. Wszystkie nawiązywały do wizerunku siedzącego, bolejącego, podpierającego ręką głowę Chrystusa – motywu, który stał się swoistą wizytówką polskiej sztuki ludowej. Na liczącą ponad czterysta eksponatów kolekcję składały się rzeźby w drewnie, ceramice, kamieniu, obrazy olejne, ikony, obrazy na szkle, pastele, akwarele, rysunki oraz grafiki. Liczną grupę stanowiły ryciny: drzeworyty, suchoryty, linoryty i exlibirisy. Bardzo ciekawie prezentują się także makatki ścienne oraz prace wycinankarek. Szczególne miejsce zajmuje Droga Krzyżowa wybitnego malarza ludowego Stanisława Koguciuka, zwanego Nikiforem z Pławanic. Do klasycznych czternastu stacji, artysta specjalnie na kolską wystawę namalował scenę Chrystus Frasobliwy, czyli Odpoczynek. Jest to swoisty powrót do rozważań pasyjnych sprzed XVII wieku. Dla wielu osób może być to, po raz pierwszy okazja, aby umiejscowić Frasobliwego we właściwym miejscu na Drodze Krzyżowej.

Główny twórca ekspozycji ks. Paweł Śmigiel zwraca uwagę na wyjątkowość zainteresowania polskich twórców postacią Chrystusa Frasobliwego. - Europa też zna Frasobliwego, kiedyś należał jeszcze do Drogi Krzyżowej, ale później pojawiał się już tylko w sztuce. Dziś trudno już spotkać na Zachodzie takie dzieła sztuki, a w Polsce jest obecny niemal na każdym kroku. To mnie od lat zachwyca i nie mogę wyjść z podziwu, kiedy oglądam kolejnego Frasobliwego. Widzę w nim ślad sztuki, osobowości artysty, ale jednocześnie widzę, jak twórcy chcą pokazać Sacrum. To coś zupełnie wyjątkowego. Chcą pokazać Chrystusa refleksji, zachęcającego do zadumy nad życiem, jego sensem i podstawowymi pytaniami ludzkiej egzystencji. Jest nam bliski zwłaszcza wtedy, kiedy doświadczaliśmy i doświadczamy trudnych, dramatycznych wydarzeń. My, Polacy intuicyjnie przeczuwamy, że współczuje, współodczuwa razem z nami podczas rozbiorów, zsyłek,

powstań, wojen, obozów, chorób i klęsk, które sprawiały, że byliśmy obolali – tłumaczy ks. Śmigiel.

Zgromadzone na wystawie w kolskim muzeum dzieła przyciągały uwagę bogactwem stylów, indywidualnym charakterem każdej z prac, wykonanych z potrzeby serca, z emocji, pokazują, jak serio każdy twórca mierzył się z tym zadaniem, bo choć każde nosi znamiona stylu artysty, ma też inny zupełnie niepowtarzalny rys. Są formy bardzo uproszczone obok staranniej wypracowanych. Ale każdemu z ich rzeźbiąc czy malując zależało żeby u patrzącego wywoływały refleksje głębsze, egzystencjalne. Dzięki temu spotykając je w muzealnych wnętrzach myślimy o bogatym rodowodzie tej sztuki wywodzącej się z XII wieku, spopularyzowanej na początku renesansu przez drzeworyty Albrechta Durera, wspominamy przydrożne kapliczki z siedzącymi w ich wnękach strapionymi Chrystusami i ludzi, którzy przed nimi skłaniali głowy, zdejmowali czapki, zanosili modlitwy.

3. „Kolski fajans okolicznościowy XX wieku” od 06.07.2020 r. do 10.10.2020 r.

Ceramika towarzyszy człowiekowi od tysięcy lat. Początek dał jej kontakt z gliną, tworzywem niezwykle plastycznym. Z łatwością przyjmuje pożądane formy, które można utrwalić poprzez wypalanie. Ceramiczne wzory, kształty i zdobienia to artystyczny ślad naszej historii. Dzięki niemu poznajemy nie tylko upodobania naszych przodków czy technologiczne i produkcyjne zmiany, ale również często już dzisiaj zupełnie zapomniane miejsca, wydarzenia oraz instytucje z przeszłości. Można było się o tym przekonać na wakacyjnej wystawie w Muzeum Techniki Ceramicznych w Kole, której organizatorem i kuratorem był Piotr Śniegocki.

Na wystawie „Kolski fajans okolicznościowy XX wieku” zaprezentowano ręcznie malowaną ceramikę wytwarzaną w Zakładach Fajansu w Kole. Najwięcej jest wyrobów stworzonych na potrzeby kolejnych Biegów Warciańskich, w tym pierwszego 7 listopada 1981 r., Biegów „Kolska Patera”, ale także turniejów piłki siatkowej, piłki nożnej, tenisa stołowego, zawodów strzeleckich, zawodów wędkarskich, mistrzostw Polski weteranów w biegu ulicznym, mistrzostw szachowych, ale także np. meczu bokserskiego Polska - Węgry w Koninie z 1982 r., Młodzieżowego Turnieju Bokserskiego o złoty pas Aleksandra Polusa, czy Spadochronowych Mistrzostw Polski Juniorów. Ciekawa jest pięknie zdobiona ceramika na jubileusze 130 lat zakładu fajansu w Kole oraz 600 i 625 lat miasta Koła, w tym cała kolekcja pater z herbem miasta namalowanych w 1962 r. z okazji sześćsetlecia przez Helenę Majewską.

Wśród pokazanych eksponatów znajdowały się także interesujące medale z fajansu oraz pięknie zdobione patery, puchary na uroczystości jubileuszy zakładów pracy np.: 30-lecia Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Kole z herbami Sompolna, Przedcza, Dąbia, Kłodawy i Koła. W jednej z witryn wystawienniczych znajdował się zbiór zdobionych kwiatowymi wzorami fajansowych przedmiotów wręczanych 8 marca jako prezenty z okazji Dnia Kobiet. Jest też kilka przedmiotów z obcojęzycznymi dedykacjami. O ile jeden z nich z napisem po szwedzku w związku z oddaniem do użytku 10 września 1976 r. Fabryki Wyrobów i Materiałów Ściernych „Korund” nie nastęrczył twórcom wystawy szczególnych trudności z jego interpretacją, to już przy paterze ze słowami po węgiersku było trudniej. Po kilkudniowych samodzielnych poszukiwaniach i pomocy ze strony konsulatu Węgier we Wrocławiu okazało się, że została ona stworzona na 60-lecie powstania Węgierskiej Republiki Ludowej, która w 1918 r. stanowiła początek niezależnego państwa węgierskiego po rozpadzie monarchii habsburskiej.

Różnorodność form oraz inwencja w zakresie zdobnictwa okolicznościowego kolskiego fajansu pokazanego na wystawie obdarzają go oryginalnością i przyciągają uwagę. Największe zaskoczenie wśród twórców wystawy wywołał odzew z jakim się ona spotkała wśród mieszkańców Koła. Praktycznie nie było dnia, aby nie przynosili oni na nią kolejnych przedmiotów.

4. „Ziemia Kolska w fotografii Ryszarda Fórmanka w latach 1978 – 2000” od 20.10.2020 r. do 31.12.2020 r.

Kolekcja fotografii Ryszarda Fórmanka znajdująca się w zbiorach Muzeum Techniki Ceramicznych w Kole oraz będąca w posiadaniu Starostwa Powiatowego w Kole stanowi bogatą faktograficznie i ikonograficznie dokumentację fragmentu historii Ziemi Kolskiej widzianej oczami fotoreportera i artysty-fotografa. Prace pochodzą z ogromnego archiwum autora liczącego ponad 160 tys. klitek negatywów i obejmują teren miasta Koła i Powiatu Kolskiego z drugiej połowy XX wieku. Jak mówi sam Ryszard Fórmanek, jego natura dokumentalisty kazała mu rejestrować aparatem wszystko, co działo się w regionie.

W ramach V Wielkopolskiego Festiwalu Fotografii im. Ireneusza Zjeżdżałki w Muzeum Techniki Ceramicznych w Kole można było zobaczyć wystawę „Ziemia Kolska w fotografii Ryszarda Fórmanka w latach 1978 – 2000”. Kuratorem ekspozycji był Pan Robert Andre. Zaprezentowane na niej prace Ryszarda Fórmanka stanowią z racji wykonywanego przez niego zawodu fotoreportera prasowego zbiór informacji o wydarzeniach tamtych czasów

takich jak uroczystości państwowe, klęski żywiołowe – powódź, zawody sportowe, życie gospodarcze regionu ale także architektura i przemiany infrastrukturalne.

Między tymi faktami autor obrazuje zwykłe życie i realne problemy lokalnej społeczności, ze szczególnym upodobaniem polskiej – kolskiej wsi, ludzi pracy i kultury oraz osób niepełnosprawnych. Unikalny dzisiaj jest cykl zdjęć pokazujących różnorodność ludzkich typów na tętniących handlowym wigorem i nieskrywanymi emocjami, nieistniejących już od kilkadziesiąt lat kolskich jarmarkach odbywających się na ul. Piaski. Podobnie twórca pokazał pełne dramaturgii funkcjonowanie kolskich zakładów – „Korundu”, „Cersanitu”, „Fajansu”. Fotografie Ryszarda Fórmanka to też dokumentacja zmian w architekturze miast i miejscowości Ziemi Kolskiej. Zobaczymy na nich nowoczesne w chwili powstawania zdjęć bloki z wielkiej płyty z perspektywy starego miejskiego podwórka, a zabytkową kolską farę w kontraście z kryjącą się w jej bliskim otoczeniu biedą i zaniedbaniem. Są też ujęcia z gruzami po zawaleniu się wieży kolskiego ratusza czy tirem wbitym w wejście do restauracji „Warszawska” na ul. Sienkiewicza. Pozwoli to pokazać szerszemu odbiorcy zapomniane już lecz bardzo interesujące oblicze Ziemi Kolskiej sprzed minionego półwiecza.

Frekwencja na wystawach:

	Wyszczególnienie	Ogółem osób
1.	ogółem	1042
2.	w grupach zorganizowanych	749
	w tym młodzież szkolna	406
3.	zwiedzających bezpłatnie (z wiersza 1)	521

Ponadto obiekty ze zbiorów Muzeum Techniki Ceramicznych zostały wypożyczone na wystawy w innych placówkach:

25 obiektów (niekompletny serwis stołowy z fabryki Kuźniecowa) wypożyczono do Muzeum Ziemiaństwa w Dobrzycy, gdzie prezentowany jest w ramach ekspozycji stałej.

26 obiektów wypożyczono Muzeum Archeologiczno – Etnograficznemu w Łodzi celem ekspozycji w obiekcie zamiejscowym – Łęczyckiej Zagrodzie Chłopskiej w Kwiatkówku.

IV. ZBIORY MUZEALNE – stan na dzień 31 grudnia 2020 r.

Ogółem:

w tym zbiory:	3879
artystyczne	- 1985
archeologiczne	- 434
etnograficzne	- 120
historyczne	- 1340

Zbiory Muzeum Technik Ceramicznych w Kole wzbogaciły się w 2020 r. o kilkaset egzemplarzy ceramiki z kolskiego fajansu przekazanych przez:

Andrzeja Wasilewskiego, Juliana Rutkowskiego, Andrzeja Białeckiego, Barbarę Kaźmierczak, Krystynę Jankowską, Tomasza Ponieckiego, Andrzeja Wrąbła, Halinę Kosiacką, Sebastiana Szczesiaka i Jana Marciniaka.

KSIĘGOZBIÓR

Cały księgozbiór po uaktualnieniu i przepisaniu liczył na dzień 31. 12. 2020 r. 584 pozycje.

V. DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA

1. Lekcje muzealne

W 2020 roku przeprowadzono lekcje muzealne:

Tradycje kolskiej ceramiki – 1 lekcja

Chrystus Frasobliwy jako fenomen w sztuce polskiej – 1 lekcja

Trzydziestolecie samorządu terytorialnego – 1 lekcja

Stulecie Bitwy Warszawskiej - 1 lekcja

Łącznie przeprowadzono 4 lekcje, w których udział wzięło 160 uczestników.

2. „Ferie w Muzeum”

Muzeum Technik Ceramicznych w Kole przygotowało w 2020 r. na czas ferii zimowych wiele atrakcji dla dzieci. Jak co roku stworzyło uczniom szkół podstawowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Miejska Koło, możliwość nabycia nowych umiejętności, poznania nieznanych miejsc, poszerzenia wiedzy o przeszłości oraz zapoznania z zasadami bezpiecznego i odpowiedzialnego wypoczynku.

W dniach 27 – 31 stycznia muzeum umożliwiło dzieciom spędzającym ferie zimowe zwiedzanie ekspozycji „Fajans kolski w dwudziestoleciu 1919 – 1939”. Natomiast w drugim tygodniu ferii od 3 do 7 lutego była możliwość zwiedzania wystawy stałej muzeum „Fajans kolski – formy, dekoracje, techniki zdobnicze”. Muzeum Technik Ceramicznych wraz z Powiatowym Klubem Młodzieżowym LOK „Kolska Starówka” przygotowali najmłodszym na rozpoczęcie zimowych ferii turniej strzelecki. Szkolenie dzieci i młodzieży związane z bezpieczeństwem i obronnością oraz nabywaniem umiejętności z zakresu działania i obsługi broni było głównym celem zorganizowanej przez nich imprezy plenerowej. Dodatkowo poświęcona była edukacji patriotycznej nawiązującej do walki o wyzwolenie ojczyzny.

Pomimo przenikliwego chłodu kilkanaścioro dzieci przybyło wraz z rodzicami do kolskiej siedziby Ligi Obrony Kraju. Powitał ich kierownik Klubu LOK „Kolska Starówka” Ryszard Borysiewicz. O wydarzeniach sprzed 75. lat opowiedział dyrektor kolskiego muzeum Tomasz Nuszkiewicz. Zwrócił uwagę, że walki o Koło toczyły się również w miejscu, w którym odbywa się turniej. Wtedy funkcjonowała tam elektrownia miejska. Okupujący Koło Niemcy otoczyli ją linią umocnień i betonowych bunkrów, które do dnia dzisiejszego zachowały się w krajobrazie miasta. Zdobycie ich było bardzo trudne i kosztowało wielu poległych wśród szturmujących żołnierzy Armii Czerwonej. Konkurs strzelecki otworzył Prezes Zarządu Powiatowego Ligi Obrony Kraju Andrzej Kowalewski. Przypomniawszy wszystkim o bezpiecznym zachowaniu się na strzelnicy, a także o sprawnym posługiwaniu się bronią. Z powodu zimna organizatorzy ograniczyli ilość strzałów oddawanych przez młodych zawodników. Każdy oddał po pięć strzałów do tarczy z odległości 10 metrów. Zawody tradycyjnie prowadził Andrzej Kowalski. W kategorii dziewcząt z 30 punktami zwyciężyła Nikola Płamowska przed Laurą Kosmowską, która zdobyła 24 pkt. Trzecie miejsce z 20 pkt. zajęły wspólnie Nina Lewandowska oraz Zuzia Balcerzak, a tuż za nimi uplasowała się Marta Wasielewska. Spośród chłopców z 26 pkt. zwyciężył Grzegorz Jasiński przed Jasiem Wasielewskim i Dawidem Nowickim po 11 pkt. Trzecie miejsce wystrzelał Kacper Sochacki. W świetlicy przy ciepłych kiełbaskach, świeżych bułeczkach i herbacie z sokiem malinowym oraz pączkach zawodnicy obdarowani zostali czekoladą. Nad posiłkiem dla uczestników czuwały Małgorzata Stężewska wspólnie z Iwoną Sochacką. Otrzymali oni również pamiątkowe dyplomy uczestnictwa w tym konkursie przygotowane przez Muzeum Technik Ceramicznych.

Pogoda w tegoroczne ferie nie sprzyjała uprawianiu sportów zimowych, więc Muzeum Technik Ceramicznych i Powiatowy Klub Młodzieżowy LOK „Kolska Starówka” postanowili zaprosić dzieci na przedstawienie. 5 lutego 2020 r. wybrano się do poznańskiego

Teatru Animacji na spektakl „Nowe szaty króla”. Tę baśń Andersena znają wszyscy. Zakochany w sobie i w swoich strojach władca, krawcy - oszuści, nieistniejące szaty oraz słynny okrzyk - "król jest nagi!". Dzięki aktorom Magdalenie Dehr, Aleksandrze Leszczyńskiej, Katarzynie Romańskiej, Igorowi Fijałkowskiemu, Marcelowi Górnickiemu i Piotrowi Grabowskiemu kolskie dzieci mogły przyjrzeć się tej historii bliżej. Dlaczego król tak kocha piękne stroje? Dlaczego za wszelką cenę otacza się przedmiotami, pragnie tylko mieć, posiadać i wyglądać? Co sprawiło, że zapomniał o tym, co naprawdę ważne, o bliskich? Czy dziś, w dwudziestym pierwszym wieku nie spotykamy wokół siebie jemu podobnych "króli"? A może sami nimi jesteśmy? Obejrzone przez dzieci "Nowe szaty króla" działały się tu i teraz, gdy światem mody rządzą wielcy, ekscentryczni kreatorzy - dyktatorzy, gdy pieniądze i praca są bardziej istotne niż bycie razem, gdy samotność zagłuszana jest przez coraz to nowsze gadzety. Szczególnie interesujące dla najmłodszych widzów było, że spektakl jest lalkowo - aktorskim musicaliem familijnym, w którym klasyczna baśń staje się przyczynkiem do opowiedzenia o nas samych. Reżyser Artur Romański dodał też sporą dawkę absurdalnego humoru, charakterystycznego dla pióra Maliny Prześlugi oraz jeszcze więcej piosenek. Wizyta w teatrze była także okazją do spotkania z pochodzącym z Koła aktorem Piotrem Grabowskim, który występował w przedstawieniu. Tuż po nim poświęcił kolskiej grupie swój czas oprowadzając dzieci po scenie, wtajemniczając w formy zachowania na niej, urządzenia i rekwizyty służące wystawianiu spektakli.

4. Zajęcia wakacyjne „Lato w Muzeum”

Jak co roku, Muzeum Technik Ceramicznych stworzyło dzieciom odpoczywającym w czasie tegorocznych wakacji możliwość nabycia nowych umiejętności, poznania nieznanych miejsc, poszerzenia wiedzy o historii Polski i swej małej ojczyzny – miasta Koła i Ziemi Kolskiej oraz przestrzegania zasad bezpiecznego i odpowiedzialnego wypoczynku. Zajęcia „Lato z muzeum” polegające na realizacji edukacji historycznej, patriotycznej i obronnej dzieci i młodzieży, upłynęły w atmosferze zabawy z nowymi przyjaciółmi idącej w parze z edukacją. Ceramika towarzyszy człowiekowi od tysięcy lat. Początek dał jej kontakt z gliną, tworzywem niezwykle plastycznym. Z łatwością przyjmuje pożądane formy, które można utrwalić poprzez wypalanie. Ceramiczne wzory, kształty i zdobienia to artystyczny ślad naszej historii. Dzięki niemu poznajemy nie tylko upodobania naszych przodków czy technologiczne i produkcyjne zmiany, ale również często już dzisiaj zupełnie zapomniane miejsca, wydarzenia oraz instytucje z przeszłości. Dzieci i młodzież mogły się o tym przekonać na wakacyjnej wystawie w Muzeum Technik Ceramicznych w Kole. Na otwartej 7

lipca 2020 r. wystawie „Kolski fajans okolicznościowy XX wieku” zaprezentowano ręcznie malowaną ceramikę wytwarzaną w Zakładach Fajansu w Kole.

W czasie wakacji muzeum udostępniało także zwiedzającym wystawę stałą „Fajans kolski: formy dekoracje, techniki zdobnicze” im. Czesława Freudenreicha. Szczególnym zainteresowaniem cieszyła się możliwość skorzystania z wolnego wstępu na wystawę wraz ze zwiedzaniem wieży ratusza w ramach organizowanych przez Stowarzyszenie Przyjaciół Miasta Koła „Dni Otwartej Wieży”. Podczas tegorocznych wakacji taką formę udostępniania ekspozycji muzeum zrealizowało w dwie pierwsze niedziele lipca i sierpnia: 5 lipca 2020 r. oraz 2 sierpnia 2020 r. W te dni odnotowano bardzo dużo zwiedzających rodzin z dziećmi i młodzieżą. Na wystawie jest prezentowana ceramika wyprodukowana w kolskiej fabryce fajansu od początku jej istnienia w połowie XIX w. aż do końca XX w. Ekspozycja zawiera najbardziej charakterystyczne przykłady kolskich wyrobów fajansowych. Przedstawia przede wszystkim ceramikę produkowaną w okresie zarządzania fabryką przez rodzinę Freudenreichów – od 1842 r. do 1939 r., z czasów okupacji hitlerowskiej: 1939 – 1945 oraz powojennych. Oprócz eksponatów istotnym elementem wystawy są plansze prezentujące historię kolskiej ceramiki na tle dziejów miasta. Udostępnienie zwiedzającym latem stałej wystawy kolskiej ceramiki niewątpliwie przyczynia się do promocji muzeum i miasta poszerzając możliwości artystycznego i edukacyjnego oddziaływania.

W ramach letniego wypoczynku dzieci i młodzieży wspólnie organizowanego przez Powiatowy Klub Młodzieżowy LOK "Kolska Starówka" i Muzeum Technik Ceramicznych w Kole 19 sierpnia 2020 r. odbyła się wycieczka do Inowrocławia. Uczestniczyła w niej dziesięcioosobowa grupa najmłodszych mieszkańców Koła i okolic. Był oczywiście spacer po przepięknym Parku Zdrojowym oraz długie wydychanie powietrza przesyconego leczniczym jodem w tężniach solankowych. Nie zapomniano też i o małej lekcji historii. W setną rocznicę zwycięstwa w wojnie z bolszewikami wycieczkowicze oddali hołd gen. Władysławowi Sikorskiemu, pod którego rozkazami jako dowódcy 5. Armii służyło w sierpniu 1920 r. wielu żołnierzy - ochotników z Ziemi Kolskiej. Przy ławeczce – pomniku znajdującym się w inowrocławskim Parku Zdrojowym postać generała oraz jego udział w wojnie 1920 r. oraz rolę jako premiera i naczelnego wodza podczas II wojny światowej przybliżył dyrektor kolskiego muzeum Tomasz Nuskiewicz. Natomiast w Muzeum im. Jana Kasprowicza obejrzano bardzo ciekawą wystawę "Wielkopole w Bobrujsku 1919 - 1920" obrazującą udział pułków wielkopolskich w walkach z bolszewikami na Białorusi. Przedstawia ona codzienne życie żołnierzy najróżniejszych formacji Armii Wielkopolskiej, piechurów, kawalerzystów, lotników, artylerzystów ale i oddziałów tyłowych intendenty, kucharzy. Na

zdjęciach widzimy bohaterów wojny 1920 r. w zaskakujących sytuacjach, grających w piłkę nożną, przygotowujących mięso w rzeźni, bawiących się z psem. Ekspozycja jest wyjątkową kroniką wojny.

W stulecie bitwy warszawskiej i polsko-sowieckich zmaganiań warto było odwiedzić inowrocławskie muzeum by zobaczyć codzienne życie zwykłych żołnierzy. Miłośnikom militariów, mundurów, polskiego wojska oglądanie prezentowanych fotografii sprawiło wyjątkową przyjemność. Było to nietypowe spotkanie z historią. Wakacyjny wyjazd do Inowrocławia zakończyła oczywiście wizyta w McDonalds-ie.

VI. DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA

1. Konsultacje naukowe

W 2020 r. pracownicy muzeum udzielili konsultacji w zakresie:

- historii fabryki fajansu w Kole oraz identyfikacji obiektów i znaków fabrycznych,
- historii Koła i Ziemi Kolskiej, zabytków miasta Koła, historii Żydów kolskich,
- trzydziestolecia odrodzenia samorządu terytorialnego,
- przebiegu wojny polsko – bolszewickiej w latach 1919 – 1920.

VII. DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA I PROMOCYJNA

Muzeum wspólnie z Powiatową i Miejską Biblioteką Publiczną, Miejskim Domem Kultury w Kole oraz Stowarzyszeniem Przyjaciół Miasta Koła było współwydawcą 13. numeru czasopisma regionalnego: „Rocznik Kolski”.

Muzeum opracowało i wydało publikację „Chrystus Frasobliwy jako fenomen w sztuce polskiej”. Publikacja ukazała się dzięki wsparciu finansowemu otrzymanemu od Powiatu Kolskiego.

Muzeum wydało także publikację „Ryszard Fórmanek. Ziemia Kolska w fotografii 1978 – 2000”.

VIII. FINANSE

Muzeum Technik Ceramicznych w Kole w roku 2020 uzyskało przychody z następujących źródeł:

L.p.	RODZAJ PRZYCHODÓW	Kwota przychodów	Udział Procentowy
1.	Dotacja podmiotowa z Urzędu Miejskiego w Kole	270.000,00	95,68%
2.	Pozostałe dotacje w tym:	3.000,00	1,06%
	<ul style="list-style-type: none"> • dotacja celowa od Powiatu Kolskiego: Realizacja przedsięwzięcia pod nazwą: „ Wydanie publikacji „Chrystus Frasobliwy jako fenomen w sztuce polskiej. Ze zbiorów ks. Pawła Śmigła” 	3.000,00	
3.	Przychody ze sprzedaży usług – wpływy za bilety (zwiedzanie)	458,00	0,16%
4.	Pozostałe dochody w tym:	8.746,80	3,10%
	<ul style="list-style-type: none"> • darowizny – wsparcie finansowe • wpływy za książki, • pozostałe przychody, wyżej niesklasyfikowane <ul style="list-style-type: none"> ➤ koszty wysyłki – 66,80; ➤ lekcje muzealne – 10,00; ➤ wynagrodzenie płatnika z tytułu terminowego wplacania podatku dochodowego od osób fizycznych – 25,00; ➤ sprzedaż pieca – 1.300,00; ➤ opracowania muzealne – 1.500,00; ➤ inne, wyżej niesklasyfikowane – 45,00; RAZEM: 2.946,80 	3.650,00 2.150,00 2.946,80	
	RAZEM PRZYCHODY:	282.204,80	100,00 %

Stan środków pieniężnych na rachunku bankowym na dzień 01.01.2020r. wynosił: 21,24 (słownie: dwadzieścia jeden złotych 24/100).

Wielkość pozyskanych środków pozabudżetowych to wartość: 8.746,80 zł

(słownie: osiem tysięcy siedemset czterdzieści sześć złotych 80/100).

Stan pozostałych należności niewymagalnych z tytułu dostawy towarów i usług na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosi: 0,00 słownie: zero złotych 00/100.

Na dzień 31 grudnia 2020 r. muzeum nie posiada należności wymagalnych i zobowiązań wymagalnych.

Stan zobowiązań na dzień 31 grudnia 2020 r. wynosi:

- zobowiązania z tytułu dostaw towarów i usług za miesiąc grudzień 2020r. – 42,13.

ŁĄCZNE ZOBOWIĄZANIA NIEWYMAGALNE JEDNOSTKI NA DZIEŃ 31.12.2020 r.

wynoszą 42,13 słownie: czterdzieści dwa złote 13/100.

Darczyńcami działalności muzeum w 2020 roku byli:

1. Fundacja Centrum ks. Jędrzeja Kitowicza,
2. Andre Abrasive Articles Sp. z o. o., Sp. k.,
3. WOOD – MIZER INDUSTRIES Sp. z o. o.,
4. MADRAS Sp. z o. o.,
5. Zakład Produkcyjno – Handlowy IZOMER.

Wydatki Muzeum Technik Ceramicznych w roku 2020 kształtowały się następująco:

L.p.	RODZAJ WYDATKÓW	Kwota wydatku	Udział procentowy
1.	WYNAGRODZENIA, w tym:	162.392,38	57,55%
	1. Wynagrodzenia osobowe pracowników	162.392,38	
	> w tym: fundusz nagród	4.000,00	
	2. Wynagrodzenia bezosobowe	0,00	
2.	UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE I INNE ŚWIADCZENIA DLA PRACOWNIKÓW, w tym:	35.374,24	12,54%
	1. Składki na ubezpieczenie społeczne	25.228,24	
	2. Składki na Fundusz Pracy	3.030,27	
	3. Pozostałe świadczenia nie zaliczane do wynagrodzeń	2.134,22	
	4. Odpis na ZFSS	4.981,51	
	5. Szkolenie pracowników	0,00	
3.	ZUŻYCIE MATERIAŁÓW I ENERGII, w tym:	21.374,14	7,58%
	1. Zakup materiałów i wyposażenia	7.266,96	
	2. Zakup akcesoriów komputerowych	1.326,76	
	3. Zakup książek	56,43	
	4. Zakup muzealiów	0,00	
	5. Zakup energii elektrycznej, ciepłej i wody	12.723,99	
4.	USŁUGI OBCE, w tym:	55.565,92	19,69%
	1. Zakup usług remontowych	0,00	
	2. Zakup usług konserwatorskich, przeglądy i naprawy bieżące	3.728,20	
	3. Zakup usług pozostałych	51.837,72	
	w tym zakup z dotacji celowej od Powiatu Kolskiego	3.000,00	
5.	PODATKI I OPŁATY, w tym:	2.686,00	0,95%
	1. Podatek od nieruchomości	2.086,00	
	2. Podatek – pozostałe	600,00	
6.	POZOSTAŁE KOSZTY RODZAJOWE, w tym:	4.768,54	1,69%
	1. Różne opłaty i składki	1.361,81	
	2. Podróże służbowe krajowe	167,58	
	3. Nagrody dla uczestników konkursów	963,61	
	4. Pozostałe koszty rodzajowe	2.275,54	
	RAZEM WYDATKI:	282.161,22	100,00 %

Stan środków finansowych na dzień 31.12.2020r. wynosi: 64,82 słownie: sześćdziesiąt cztery złote 82/100 [rachunek bieżący podstawowy].

Koło, 14 maja 2021 r.

16

DYREKTOR
Muzeum Technik Ceramicznych
w Kole
Tomasz Nuskiewicz
Tomasz Nuskiewicz